C/2026/5421

16.10.2026 г.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от 9 октомври 2026 година

за одобряване на националния средносрочен фискално-структурен план на Чехия за 2027 – 2030 г. и изясняване на гъвкавостта, разрешена съгласно националната клауза за дерогация през 2027 г. и 2028 г.

(C/2026/5421)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263, и по-специално членове 17 и 26 от него,

като взе предвид препоръката на Комисията,

като има предвид, че:

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

(1) Рамката на ЕС за икономическо управление [1] цели насърчаване на стабилни и устойчиви публични финанси, устойчив и приобщаващ растеж и устойчивост чрез реформи и инвестиции, както и предотвратяване на прекомерни бюджетни дефицити. Тя насърчава също националната ангажираност и има средносрочна насоченост, съчетана с по-ефективно и съгласувано прилагане на правилата.

(2) Националните средносрочни фискално-структурни планове, които държавите членки представят на Съвета и на Комисията, са в центъра на рамката за икономическо управление. Плановете следва да постигат две цели: i) да гарантират, *inter alia*, че до края на периода на корекция консолидираният държавен дълг следва правдоподобно низходяща траектория или остава на разумни равнища, както и че бюджетният дефицит се свежда и поддържа под референтната стойност от 3 % от БВП в средносрочен план, и ii) да гарантират осъществяването на реформите и инвестициите в отговор на основните трудности, установени в контекста на европейския семестър, и насочени към общите приоритети на ЕС. За тази цел всеки план трябва да съдържа средносрочен ангажимент за максимални темпове на растеж на нетните разходи [2], с който ефективно се установява бюджетно ограничение за срока на плана, обхващащ четири или пет години (в зависимост от нормалната продължителност на законодателния цикъл в държавата членка). Освен това в плана следва да се обясни как държавата членка ще гарантира осъществяването на реформите и инвестициите в отговор на основните трудности, установени в контекста на европейския семестър, по-специално в специфичните за всяка държава препоръки (включително тези, които се отнасят до процедурата при макроикономически дисбаланси (ПМД), и как държавата членка възнамерява да изпълни общите приоритети на Съюза. Периодът за фискална корекция обхваща четири години и може да бъде удължен с до три години, ако държавата членка се ангажира да осъществи набор от подходящи реформи и инвестиции, които отговарят на критериите, определени в Регламент (ЕС) 2024/1263.

[1] Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение (ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj), заедно с Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30), и Директива 2011/85/ЕС на Съвета от 8 ноември 2011 г. относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки (ОВ L, 306, 23.11.2011 г., стр. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/2024-04-30).

[2] Нетни разходи съгласно определението в член 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263, а именно публичните разходи след приспадане на i) разходите за лихви, ii) дискреционните мерки по отношение на приходите, iii) разходите по програми на Съюза, изцяло покрити от приходи от фондове на Съюза, iv) националните разходи за съфинансиране на програми, финансирани от Съюза, v) цикличните елементи на разходите за обезщетения за безработица и vi) еднократните и други временни мерки.

(3) След представянето на плана Комисията трябва да оцени дали той отговаря на изискванията на Регламент (ЕС) 2024/1263.

(4) Въз основа на препоръка от Комисията Съветът след това приема препоръка за определяне на максималните темпове на растеж на нетните разходи на съответната държава членка в средносрочен план и когато е приложимо, одобрява набора от ангажименти за реформи и инвестиции, обуславящи удължаване на периода на фискална корекция.

СВЪРЗАНИ ПРОЦЕСИ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ПРЕПОРЪЧАНИЯТ ПО-РАНО ПЛАН ЗА НЕТНИТЕ РАЗХОДИ И НЕГОВАТА ОЦЕНКА

(5) На 21 януари 2025 г. Съветът прие препоръка за одобряване на средносрочния фискално-структурен план на Чехия ([3]). На 8 юли 2025 г., след искането на Чехия за задействане на националната клауза за дерогация с цел адаптиране към по-високите разходи за отбрана, Съветът прие препоръка ([4]), с която се допуска Чехия да се отклони от максималните темпове на растеж на нетните разходи, препоръчани с Препоръка на Съвета C/2025/666, за периода 2025 – 2028 г.

(6) На 3 юни 2026 г., като част от пакета за европейския семестър от пролетта на 2026 г., Комисията оцени спазването от страна на Чехия на максималните темпове на растеж на нетните разходи ([5]). Въз основа на изчисленията на Комисията кумулативният темп на растеж на нетните разходи през 2025 г., т.е., като се вземат предвид 2024 г. и 2025 г. заедно, е под максималния растеж на нетните разходи, препоръчан от Съвета на 21 януари 2025 г. През 2026 г. прогнозираният растеж на нетните разходи кумулативно за 2024 г, 2025 г.и 2026 г. надвиши с 0,1 % от БВП препоръчания максимум. Въпреки това прогнозираното отклонение е в рамките на гъвкавостта, предоставена от националната клауза за дерогация въз основа на текущите прогнози за разходите за отбрана (вж. също таблица 3). Поради това Чехия се оценява като спазваща препоръчания максимален темп на растеж на нетните разходи през 2025 г., като се очаква да го спазва и през 2026 г. ([6])

(7) На 8 юли 2025 г. Съветът отправи към Чехия редица специфични за държавата препоръки (СДП) в контекста на европейския семестър ([7]). След представянето на преразгледания национален средносрочен фискално-структурен план, оценен в настоящата препоръка, на 10 юли 2026 г. Съветът отправи към Чехия нов набор от специфични за държавата препоръки ([8]).

СЪОБРАЖЕНИЯ ОТНОСНО НАЦИОНАЛНИЯ СРЕДНОСРОЧЕН ФИСКАЛНО-СТРУКТУРЕН ПЛАН НА ЧЕХИЯ

(8) Съгласно член 15, параграф 2 от Регламент 2024/1263 в случай на ново правителство държавата членка може да представи преработен средносрочен фискално-структурен план. След парламентарните избори в Чехия, проведени на 3 и 4 октомври 2025 г., на 15 декември 2025 г. беше сформирано ново правителство. На 22 юни 2026 г. Чехия представи преработен национален средносрочен фискално-структурен план (по-нататък „плана“) на Съвета и на Комисията. Планът обхваща периода от 2027 г. до 2030 г.

([3]) Препоръка на Съвета от 21 януари 2025 г. за одобряване на средносрочния фискално-структурен план на Чехия, ОВ C, C/2025/666, 10.2.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/666/oj.

([4]) Препоръка на Съвета от 8 юли 2025 г., с която се допуска Чехия да се отклони от максималните темпове на растеж на нетните разходи, заложени от Съвета, съгласно Регламент (ЕС) 2024/1263 (Задействане на националната клауза за дерогация), (ОВ C, C/2025/3962, 20.8.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3962/oj).

([5]) Тъй като Чехия се ползва от гъвкавост съгласно националната клауза за дерогация, оценката на съответствието се съсредоточи върху сравнението на растежа на нетните разходи с максималните темпове на растеж на нетните разходи, препоръчани от Съвета, изчислени кумулативно.

([6]) COM(2026) 200 final и Работен документ на службите на Комисията SWD(2026) 200, „Фискални статистически таблици, предоставящи основни данни, ключови за оценката на бюджетните политики на държавите членки“, 3.6.2026 г.

([7]) Препоръка на Съвета относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Чехия, ОВ C, C/2025/3977, 20.8.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3977/oj.

([8]) Препоръка на Съвета относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Чехия, ОВ C, C/2026/3916, 1.9.2026 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/3916/oj.

Процес преди представянето на плана от юни 2026 г.

(9) Преди да представи своя план, Чехия поиска техническа информация ([9]), която Комисията предостави, съгласно член 15, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2024/1263, на 28 май 2026 г. и публикува на 22 юни 2026 г. ([10]) Техническата информация показва равнището на структурното първично салдо през 2030 г., което е необходимо, за да се гарантира поддържането на дефицита по консолидирания държавен бюджет под 3 % от БВП в средносрочен план, а консолидираният държавен дълг да остане под 60 % от БВП в средносрочен план при липсата на допълнителни бюджетни мерки след 4-годишния период на корекция. Средносрочният период се определя като период от десет години след края на периода на корекция. Техническата информация беше изготвена и предадена на държавите членки при два сценария: сценарий, включващ съгласуваност с механизма за гарантиране на устойчивостта при дефицит ([11]) в съответствие с член 9, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2024/1263, и сценарий без този механизъм.

(10) В техническата информация за Чехия се посочва, че за да се спазят приложимите фискални правила в рамките на период на корекция от четири години и въз основа на допусканията на Комисията структурното първично салдо следва да възлиза на най-малко 0,5 % от БВП в края на периода на корекция (2030 г.; сценарий без механизма за гарантиране на устойчивостта при дефицит), както е посочено в таблица 1. За сведение, като се има предвид и механизмът за гарантиране на устойчивостта при дефицит, структурното първично салдо следва да възлиза на най-малко 0,5 % от БВП в края на периода на корекция (2030 г.). Механизмът за гарантиране на устойчивостта при дефицит обаче не е изискване за Чехия, която отговаря на условията за предоставяне на техническа информация.

Таблица 1: Техническа информация, предоставена от Комисията на Чехия

Последна година от периода на корекция	2030 г.
Минимална стойност на структурното първично салдо (% от БВП), сценарий без механизма за гарантиране на устойчивостта при дефицит	0,5
Само за информация: Минимална стойност на структурното първично салдо (% от БВП), сценарий с механизма за гарантиране на устойчивостта при дефицит	0,5

Източник: Изчисления на Комисията.

(11) В съответствие с член 12 от Регламент (ЕС) 2024/1263 през май и юни 2026 г. Чехия и Комисията проведоха технически диалог. Техническият диалог беше съсредоточен върху максималните темпове на растеж на нетните разходи, предвидени от Чехия, и основните им допускания, по-специално относно прогнозите за потенциалния растеж на БВП, реалния растеж на БВП и номиналния (имплицитен) лихвен процент, както и върху предвиденото осъществяване на реформи и инвестиции в отговор на основните предизвикателства, установени в контекста на европейския семестър, и общите приоритети на Съюза за справедлив екологичен и цифров преход, социална и икономическа устойчивост, енергийна сигурност и изграждане на отбранителни способности.

([9]) Предварителните насоки, предадени на държавите членки и на Икономическия и финансов комитет, включват техническа информация i) без и със удължаване на периода на корекция (обхващащи съответно 4 и 7 години) и ii) със и без механизма за гарантиране на устойчивостта при дефицит. Те включват и основните начални условия и основните допускания, използвани в средносрочната рамка на Комисията за прогнозиране на държавния дълг. Техническата информация беше изчислена въз основа на методиката, описана в *Обзора за устойчивостта на обслужването на дълга от 2023 г.* на Комисията (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en) и последващите ѝ подобрения, договорени в рамките на работната група за анализ на устойчивостта на обслужването на дълга. Тя се основава на прогнозата на Европейската комисия от пролетта на 2026 г. и нейното средносрочно удължаване до 2035 г., а дългосрочният растеж на БВП и разходите, свързани със застаряването на населението, са в съответствие със Съвместния доклад на Комисията и Съвета относно застаряването на населението (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([10]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-surveillance-eu-member-states/country-pages-including-country-reports/czechia/fiscal-surveillance-czechia_en.

([11]) Съгласно механизма за гарантиране на устойчивостта при дефицит, установен в член 8 от Регламент (ЕС) 2024/1263, годишното подобрение на структурното първично салдо е 0,4 процентни пункта от БВП (или 0,25 процентни пункта в случай на удължаване на периода на корекция), докато структурният дефицит стане по-нисък от 1,5 % от БВП.

(12) Съгласно информацията, представена от Чехия в нейния план, на 6 май 2026 г., в съответствие с член 11, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2024/1263, Чехия започна процес на консултации с гражданското общество, социалните партньори, регионалните органи и други съответни заинтересовани страни. Съгласно информацията, представена от Чехия в нейния план, преразглеждането на плана е подготвено в сътрудничество със съответните министерства и други органи на държавната администрация, включително Чешкия фискален съвет. Освен това на 6 май 2026 г. се проведе кръгла маса относно проекта на план с представители на работодателите, синдикатите, експерти и други заинтересовани страни.

ОБОБЩЕНИЕ НА ПЛАНА И НЕГОВАТА ОЦЕНКА ОТ КОМИСИЯТА

(13) В съответствие с член 16 от Регламент (ЕС) 2024/1263 Комисията оцени плана от юни 2026 г., както следва:

Контекст: макроикономическа и фискална ситуация и перспектива

(14) Реалният БВП на Чехия нарасна с 2,6 % през 2025 г., движен както от вътрешното, така и от външното търсене. Според прогнозата на Европейската комисия от пролетта на 2026 г. се очаква икономиката да отбележи растеж с 1,8 % през 2026 г., което отразява въздействието на шока от цените на енергията и отрицателния принос на нетния износ. През 2027 г. се предвижда реалният БВП да се увеличи с 2,4 %, подкрепен от стабилното потребление на домакинствата и правителството, инвестициите и по-високия принос на нетния износ. През прогнозния период (т.е. периода 2026 – 2027 г.) се очаква растежът на потенциалния БВП в Чехия да се понижи слабо от 1,6 % през 2025 г. на 1,5 % през 2027 г., обусловен от забавянето на темпа на нарастване на населението в трудоспособна възраст. Равнището на безработица беше 2,8 % през 2025 г. и според прогнозите на Комисията ще се повиши на 3,1 % през 2026 г. и 3,2 % през 2027 г. Очаква се инфлацията (дефлаторът на БВП) да намалее от 3,5 % през 2025 г. до 2,7 % през 2026 г. и да достигне 3,1 % през 2027 г.

(15) Що се отнася до фискалната динамика, през 2025 г. дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Чехия възлизаше на 2,1 % от БВП. Според прогнозата на Европейската комисия от пролетта на 2026 г. се очаква той да достигне 2,8 % от БВП през 2026 г., а при непроменени политики да нарасне допълнително до 2,9 % през 2027 г. Крайната дата от прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. беше 4 май 2026 г., т.е. преди проектобюджетът за 2027 г. да бъде представен на националния парламент през септември 2026 г. В края на 2025 г. консолидираният държавен дълг беше 44,3 % от БВП. Според прогнозата на Европейската комисия от пролетта на 2026 г. съотношението на дълга към БВП се очаква да нарасне до 45,8 % от БВП в края на 2026 г. и до 47,2 % в края на 2027 г. Съгласно установената практика във фискалната прогноза на Комисията не се вземат предвид ангажиментите в областта на политиката в средносрочните фискално-структурни планове сами по себе си, освен ако и докато те не бъдат подкрепени от надеждно обявени и разписани в достатъчна степен конкретни мерки на политиката.

Максимални темпове на растеж на нетните разходи и основни макроикономически допускания в плана от юни 2026 г.

(16) Планът обхваща периода 2027 – 2030 г. и представя фискална корекция, разпределена за четири години.

(17) Планът съдържа цялата информация, изисквана съгласно член 13 от Регламент (ЕС) 2024/1263.

(18) Планът се ангажира с максималните темпове на растеж на нетните разходи, посочени в таблица 2 по-долу, което съответства на среден годишен растеж на нетните разходи от 3,2 % през годините 2027 – 2030. Техническата информация (при допускане за линеен план за корекции) съответства на среден растеж на нетните разходи от 3,2 % през периода на корекция (2027 – 2030 г.). Очаква се планът за нетните разходи, за който е поет ангажимент в плана, да доведе до структурно първично салдо от 0,3 % от БВП в края на периода на корекция (2030 г.). Това е под минималното равнище на структурното първично салдо от 0,5 % от БВП през 2030 г., предоставено от Комисията в техническата информация. В плана се допуска растежът на потенциалния БВП да намалее до 1,2 % през 2030 г. (от 1,6 % през 2025 г.). Освен това в плана се очаква темпът на растеж на дефлатора на БВП да намалее до 3,3 % през 2027 г. (от 3,5 % през 2025 г.), след което да намалее до 2,4 % през 2030 г.

Таблица 2: Максимален растеж на нетните разходи и основни допускания в плана на Чехия (*)

	2026 г.	2027 г.	2028 г.	2029 г.	2030 г.	Средно за периода на валидност на плана 2027 – 2030 г.
Растеж на нетните разходи (годишно, в %)	6,4	5,4	2,7	2,4	2,2	3,2
Растеж на нетните разходи (кумулативно, от базовата 2025 г. (**), в %)	6,4	12,1	15,2	17,9	20,5	Не се прилага.
Растеж на потенциалния БВП (%)	1,6	1,5	1,5	1,2	1,2	1,3
Инфлация (ръст на дефлатора на БВП) (%)	2,9	3,3	2,8	2,6	2,4	2,8

Източник: Средносрочен фискално-структурен план на Чехия (юни 2026 г.) и изчисления на Комисията.

(*) В плана са представени два набора от макроикономически допускания, базирани на Макроикономическата прогноза на Чешката република (април 2026 г.) и на прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. (май 2026 г.). За оценката се използват таблици 3.4 и 3.5 от плана.

(**) Кумулативните темпове на растеж се изчисляват въз основа на базовата година 2025 – последната година, за която националният статистически институт и Евростат са публикували фискални данни за бюджетните резултати.

(19) В плана се предвижда темпът на растеж на нетните разходи през 2026 г. да възлезе на 6,4 %. Този темп на растеж е от значение за определянето на кумулативните темпове на растеж за 2027 – 2030 г., показани в таблица 2, тъй като базовата година е 2025 г. – последната година, за която националният статистически институт и Евростат са публикували данни за бюджетните резултати. В сравнение с препоръката на Съвета от 21 януари 2025 г., прогнозираният в плана растеж на нетните разходи за 2026 г. би довел, въз основа на изчисленията на Комисията, до кумулативно отклонение от 0,1 % от БВП до края на 2026 г., преди да се вземе предвид гъвкавостта, предвидена от националната клауза за дерогация (вж. таблица 3). След отчитане на гъвкавостта от националната клауза за дерогация, прогнозираното кумулирано отклонение би било - 0,2 % от БВП (т.е. следователно под препоръчания план за разходите през 2026 г. след отчитане на гъвкавостта). То е същото като в оценката на Комисията в пакета за европейския семестър от пролетта на 2026 г. (вж. съображение 6).

Таблица 3: Растеж на нетните разходи, годишни и кумулирани отклонения през 2025 г. и 2026 г. (прогнозни) в сравнение с препоръката на Съвета от 21 януари 2025 г.

		2025 г.	2026 г.	
Препоръчани максимални нетни разходи, годишни *Препоръка на Съвета от 21 януари 2025 г.*	Промяна в %	**4,5**	**2,5**	
			Комисия	**ССП**
Растеж на нетни разходи, годишен	Промяна в %	**4,9**	**6,4**	**6,4**
Годишно отклонение (*)	% от БВП	0,2	1,5	1,5
Кумулативно отклонение (*)	% от БВП	- 1,4	0,1	0,1
Кумулирано отклонение (*) след гъвкавостта по отношение на нетните разходи	% от БВП	- 1,7	- 0,2	- 0,2

Отклоненията за 2026 г. са изчислени от службите на Комисията, въз основа на допускането за растеж на нетните разходи, предвиден в прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. (Комисия) и в средносрочния фискално-структурен план на Чехия (юни 2026 г.) (ССП).

(*) Положителната (отрицателната) стойност показва, че нетните разходи са над (под) препоръчания максимален темп на растеж.

Отражение на поетите задължения за нетни разходи по плана върху салдото по консолидирания държавен бюджет

(20) Въз основа на плана за максималните нетни разходи и допусканията в плана дефицитът по консолидирания държавен бюджет ще се подобри постепенно от 2,8 % от БВП през 2026 г. до 1,2 % от БВП в края на периода на корекция (2030 г.), както е посочено в таблица 4. Така според плана салдото по консолидирания държавен бюджет няма да надвиши референтната стойност от 3 % от БВП в края на периода на корекция (2030 г.). В допълнение, през десетте години след периода на корекция (т.е. до 2040 г.) бюджетният дефицит няма да надвиши 3 % от БВП. Следователно, въз основа на залегналите в плана ангажименти на политиката и макроикономически допускания представеният план за нетните разходи ще бъде в съответствие с изискването за дефицита, посочено в член 16, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263.

Отражение на поетите задължения за нетни разходи по плана върху консолидирания държавен дълг

(21) Ако се реализират максималните темпове на растеж на нетните разходи, за които е поет ангажимент в плана, и основните допускания, според плана консолидираният държавен дълг ще се увеличи от 45,8 % през 2026 г. на 46,6 % от БВП в края на периода на корекция (2030 г.), както е посочено в таблица 4. В средносрочен план, т.е. до 2040 г., се очаква съотношението на дълга към БВП като цяло да се стабилизира до 2032 г. в съответствие с плана, а след това да нарасне до 52,9 % от БВП през 2040 г. Така според плана консолидираният държавен дълг ще остане под референтната стойност по Договора от 60 % от БВП в средносрочен план. Следователно, въз основа на залегналите в плана ангажименти на политиката и макроикономически допускания, максималните темпове на растеж на нетните разходи, представени в плана, са в съответствие с изискването за дълга, посочено в член 16, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263.

Таблица 4: Динамика на консолидирания държавен дълг и на салдото по консолидирания държавен бюджет в плана на Чехия

	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.	2029 г.	2030 г.	2040 г.
Държавен дълг (% от БВП)	44,3	45,8	46,9	46,6	46,8	46,6	52,9
Салдо по държавния бюджет (% от БВП)	- 2,1	- 2,8	- 2,8	- 2,0	- 1,6	- 1,2	- 3,0

Източник: Източник: Средносрочен фискално-структурен план на Чехия (юни 2026 г.).

Макроикономически допускания в плана

(22) Планът се основава на набор от допускания, които се различават от допусканията на Комисията, предадени на Чехия на 28 май 2026 г. По-специално в плана са използвани различни допускания за шест променливи, а именно растежа на дефлатора на БВП, растежа на реалния БВП, номиналния (имплицитен) лихвен процент, фискалния мултипликатор, корекциите наличности-потоци и еднократните мерки. Разликите в допусканията с най-съществено въздействие върху средния максимален растеж на нетните разходи са изброени и оценени по-долу.

Планът се различава от предварителните насоки в два аспекта по отношение на растежа на дефлатора на БВП. Първо, въз основа на по-високо допускане за растеж на дефлатора на вътрешното търсене, планът включва растеж на дефлатора на БВП за 2027 г., който е с 0,2 процентни пункта по-висок, отколкото в техническата информация, предоставена от Комисията и базирана на прогнозата от пролетта на 2026 г. Това допускане не се счита за надлежно обосновано. Комисията не разполага с информация за публикуване на данни или актуализации, които биха оправдали съществена възходяща ревизия на оценката на дефлатора на БВП за 2027 г. спрямо оценката, съдържаща се в техническата информация. Освен това най-новите макроикономически развития (т.е. по-бърз от очаквания спад на цените на енергийните суровини през 2026 г.) сочат по-слабо изразен спад на вносните цени на стоките през 2027 г., което би понижило оценките за дефлатора на БВП за 2027 г. Второ, смятано от 2028 г, растежът на дефлатора на БВП се доближава по-бързо и до по-ниско равнище (2,0 %) от предвиденото в общата рамка за анализ на устойчивостта на обслужването на дълга (2,3 %). Това по-предпазливо допускане в сравнение с техническата информация е обосновано в плана с предположението, че инфлацията, измерена чрез индекса на потребителските цени, ще се доближава постепенно до целевото равнище от 2 %, определено от Чешката национална банка, до 2032 г., както и че растежът на дефлатора на БВП също ще се доближи до това равнище през 2032 г., след което ще остане непроменен на достигнатото през 2032 г. равнище до края на прогнозния период. Като цяло средният растеж на дефлатора на БВП през целия прогнозен период (2027 – 2040 г.) е по-нисък в плана, отколкото съгласно допусканията на Комисията – съответно 2,2 % в сравнение с 2,6 %. За целите на изготвянето на средносрочния план допускането за средния растеж на дефлатора на БВП през целия прогнозен период (2027 – 2040 г.) поради това се счита за предпазливо и надлежно обосновано.

— В плана се допуска, че номиналният (имплицитен) лихвен процент ще бъде по-нисък средно с 0,2 процентни пункта през прогнозния период от допускането на Комисията. В контекста на средносрочния план по-ниските лихвени проценти позволяват по-висок среден растеж на нетните първични разходи през периода на корекция. Това отклонение при номиналния (имплицитен) лихвен процент се дължи на допускания за по-ниски пазарни лихвени проценти през периода на корекция – с 0,6 процентни пункта за краткосрочните и с 0,8 процентни пункта за дългосрочните лихвени проценти – което представлява по-благоприятни допускания в сравнение с тези на Комисията. Това се обяснява с включването на по-детайлни данни, както и с използването на различен метод за прогнозиране, който се основава на очакване за стабилизиране на лихвените проценти в съответствие с динамиката на основния лихвен процент на централната банка. Това допускане не е в съответствие с общата рамка за анализ на устойчивостта на обслужването на дълга.

Оставащата разлика в допусканията не оказва значително въздействие върху средния растеж на нетните разходи в сравнение с допусканията на Европейската комисия. При съпоставяне въздействието на по-предпазливите допускания до голяма степен неутрализира въздействието на разликите в допусканията, които не са в съответствие с рамката за анализ на устойчивостта на обслужването на дълга. Като цяло взети заедно, разликите в допусканията са съвместими със среден максимален растеж на нетните разходи, който е равен на средния максимален растеж на нетните разходи, посочен в техническата информация. Европейската комисия ще вземе под внимание горепосочената оценка на допусканията в плана при бъдещите оценки на спазването на максималните темпове на растеж на нетните разходи.

Фискална стратегия в плана

(23) Съгласно индикативната фискална стратегия в плана ангажиментите за нетните разходи ще бъдат изпълнени главно както чрез ограничаване на разходите, така и чрез дискреционни увеличения на приходите. Според плана положителното въздействие върху публичните приходи следва да произтича от повишаване на ефективността на събирането на данъци и ограничаване на сивата икономика. Цифровизацията и рационализирането на държавната администрация следва да намалят растежа на публичните разходи. И накрая, повишаването на икономическия растеж чрез по-високи инвестиции, иновации и модернизация на инфраструктурата следва да подкрепи фискалната консолидация в номинално изражение. Една от най-значимите очаквани мерки е предстоящата система EET 2.0, т.е. модернизираната електронна регистрация на продажбите, която се очаква да намали отклонението от данъчно облагане.

(24) Конкретните характеристики на мерките на политиката, които предстои да бъдат приети, трябва да бъдат потвърдени или коригирани и определени в количествено изражение в годишните бюджети. Същевременно са налице рискове за изпълнението на индикативната фискална стратегия в плана, произтичащи от изместването на корекцията към края на периода, изборния цикъл и липсата на информация за предвидената фискална стратегия през последните години от периода на плана (съгласно оценката по-горе).

Намерения за реформи и инвестиции в плана, които имат за цел да се отговори на основните предизвикателства, установени в контекста на европейския семестър, и да се изпълнят общите приоритети на Съюза

(25) В плана се описват намеренията на политиката по отношение на реформите и инвестициите в отговор на основните предизвикателства, установени в контекста на европейския семестър, както е посочено по-специално в специфичните за държавата препоръки за 2025 г. и в съответствие с приоритетите на съобщението „Компас за конкурентоспособността на ЕС“ ([12]). Планът включва реформи и инвестиции, повечето от които се подпомагат финансово по линия на Механизма за възстановяване и устойчивост или от фондовете на политиката на сближаване. Реформите и инвестициите в плана се основават на съществуващ стратегически документ на правителството (Икономическа стратегия „Чешка република: Държава за бъдещето 2.0“). Както беше посочено по-горе, след представянето на плана от юни 2026 г. Съветът прие специфичните за държавата препоръки за 2026 г. ([13]), които поради това не можаха да бъдат отразени в плана.

([12]) Вж. Съобщение на Комисията „Компас за конкурентоспособността на ЕС“ от 29 януари 2025 г. (COM(2025)30 final).

([13]) Препоръка на Съвета относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Чехия, ОВ C, C/2026/3916, 1.9.2026 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/3916/oj.

(26) Що се отнася до общия приоритет за справедлив екологичен и цифров преход, включително целите в областта на климата, определени в Регламент (ЕС) 2021/1119, планът включва мерки, някои от които са подкрепени от МВУ. Мерките за справяне с предизвикателствата на екологичния преход са включени в Националния план в областта на енергетиката и климата на Чешката република. Най-важните мерки включват модернизация на разпределителните мрежи, насочена към увеличаване на капацитета за свързване на нови източници и инсталиране на батерии с голям капацитет, изграждане на съпътстваща инфраструктура, включително Центъра за енергийни данни, въвеждане на специални зони за съхранение на енергия и за мрежова инфраструктура, модернизация на промишлеността и сектора на топлоснабдяването чрез програмата „HEAT“ и създаване на цялостна правна рамка за установяване и развитие на пазара на водород и водородната инфраструктура в Чехия (LEX HYDROGEN). В областта на декарбонизацията на сградния фонд ще бъдат въведени нов стандарт за енергийните характеристики на планираните сгради и нова база данни за енергийните характеристики на сградите с възможност за онлайн преглед. По отношение на енергийната ефективност, програмите „New Green Savings“ и „New Green Savings Light“, които подпомагат цялостното обновяване на сгради, се изменят, за да се повиши тяхната финансова устойчивост, мобилизирането на допълнителни инвестиции и насочването им към лица с ниски доходи. Други значими мерки включват електрификация на железопътните линии, подмяна на превозните средства с такива с по-ниски емисии и подпомагане на придобиването и експлоатацията на превозни средства с нулеви емисии. Тези мерки са свързани със специфичните за държавата препоръки в областта на енергията от възобновяеми източници, енергийната инфраструктура и мрежи, енергийната ефективност и устойчивия транспорт. По отношение на предизвикателствата на цифровия преход, най-важните мерки включват развитие на цифрови мрежи с голям капацитет, продължаващо внедряване на цифрови обществени услуги и подкрепа за цифровизацията на бизнеса. Тези мерки са свързани със специфичните за държавата препоръки за 2025 г. в областта на държавната администрация, достъпа до финансиране и финансирането на растежа.

(27) По отношение на общия приоритет за социална и икономическа устойчивост, включително Европейския стълб на социалните права, планът включва мерки, някои от които са подкрепени от МВУ и ЕСФ+. По отношение на предизвикателствата пред интелигентния, устойчив и приобщаващ растеж, най-важните мерки включват програми за подкрепа на научните изследвания, развойната дейност и иновациите в предприятията, с фокус върху критичните и нововъзникващите стратегически технологии, по-специално ИИ, и въвеждането на иновации в бизнес практиката на малките и средните предприятия. Други програми са насочени към подпомагане на развитието на потенциала на съществуващи стартиращи предприятия с цел укрепване на иновативното сътрудничество между чешките стартиращи предприятия и водещите световни екосистеми за стартиращи предприятия. Правителството също така прилага промени в оценката на научноизследователските организации и улеснява сътрудничеството между тях. Тези мерки са свързани със специфичните за държавата препоръки за 2025 г. в областта на научните изследвания и иновациите.

По отношение на предизвикателствата пред социалното и териториалното сближаване, най-важните мерки включват повишаване на адекватността на пенсиите, опростяване и промяна на параметрите на системата за социално подпомагане и увеличаване на участието на пазара на труда на родителите, особено на жените, и на групите в неравностойно положение чрез подкрепа за социалната икономика. Други подходящи мерки включват планираното изменение на Закона за строителството, насочено към ускоряване на жилищното строителство, реформа на пазара на наеми и съживяване на строителството на социални жилища. Тези мерки се отнасят до специфични за държавата препоръки за 2025 г. в областта на активните политики на пазара на труда, стимулите за работа и участието на пазара на труда, недискриминацията и равните възможности, както и жилищното настаняване.

По отношение на предизвикателствата пред здравеопазването и икономическата, социалната и институционалната устойчивост, най-важните мерки включват планове за укрепване на капацитета и ефективността на държавната администрация и подобряване на качеството на обществените услуги, повишаване на устойчивостта, ефективността, цифровизацията и осигуряването на достатъчен персонал в сектора на здравеопазването, както и по-нататъшно развитие на дългосрочните грижи. Правителството също така поставя като приоритет ограничаването на незаконния и недекларирай труд. Тези мерки са свързани със специфични за държавата препоръки за 2025 г. в областта на държавната администрация, цифровизацията на държавната администрация и обществените услуги, както и бюджетната рамка и фискалното управление.

По отношение на политиките за следващото поколение, най-важните мерки включват увеличаване на достъпността и качеството на предучилищното образование, укрепване на качеството на учителската професия и управлението на училищата, както и повишаване на съответствието на средното образование с нуждите на пазара на труда. При висшето образование най-важните мерки включват повишаване на успеваемостта на студентите, разработване на стратегически важни учебни програми и по-добро свързване на университетите със секторите на научните изследвания и иновациите. Тези мерки се отнасят до специфични за държавата препоръки за 2025 г. в областта на образованието, недискриминацията и равните възможности.

(28) По отношение на общия приоритет за енергийна сигурност планът включва мерки, някои от които са подкрепени от МВУ. Най-важните мерки включват изменение на Закона за енергетиката, насочено към ускоряване на изграждането на заместващи мощности за въглищните електроцентрали, които се извеждат от експлоатация. Програмата за безвъзмездна помощ „Стратегически инвестиции за неутрална по отношение на климата икономика“ ще подкрепи inter alia два мащабни проекта за производство на батерии и за добив на суровини от критично значение за декарбонизацията на икономиката и укрепването на енергийната сигурност. Тези мерки се отнасят до специфични за държавата препоръки за 2025 г. в областта на енергията от възобновяеми източници, енергийната инфраструктура и мрежите. Правителството също така продължава с планираното разширяване на АЕЦ „Дуковани“.

(29) По отношение на общия приоритет за отбранителни способности, планът включва приетия Закон за финансиране на отбраната и изменения Закон за бюджетните правила, които изискват от правителството да заделя най-малко 2 % от БВП за разходи за отбрана и позволяват на правителството да увеличи разходите за отбрана за годините от 2026 до 2033 г. над 2 % от БВП, дори извън одобрената рамка на бюджетните разходи. Чехия също така поиска активиране на националната клауза за дерогация, която позволява гъвкавост за увеличаване на разходите за отбрана с 1,5 % от БВП през периода 2025 – 2028 г. Тези мерки са свързани със специфични за държавата препоръки за 2025 г. в областта на бюджетната рамка и фискалното управление.

(30) В плана се предоставя информация относно съгласуваността и, когато е целесъобразно, относно взаимното допълване с фондовете на политиката на сближаване и плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ) на Чехия. Повечето мерки, включени в плана, се финансират със средства по линия на фондовете за политика на сближаване. В плана (и в приложението към него) са отразени реформите и инвестициите във фондовете на политиката на сближаване и ПВУ.

(31) В плана се прави преглед на нуждите от публични инвестиции на Чехия, свързани с общите приоритети на Съюза. Що се отнася до общия приоритет за справедлив екологичен и цифров преход, включително съгласуваност с Европейския закон за климата, нуждите от инвестиции включват трансформация на енергийния сектор, разработване на възобновяеми енергийни източници, намаляване на потреблението на енергия и емисиите от сградите и разработване на инфраструктура за 5G мобилни мрежи. За да осигури социална и икономическа устойчивост, Чехия планира да разшири предлагането на цифрови обществени услуги, да инвестира в иновативни стартиращи предприятия и развиващи се компании и да повиши ефективността на здравеопазването. За да повиши енергийната сигурност, Чехия възнамерява да инвестира в източници на чиста енергия.

Заключение от оценката на Комисията

(32) Като цяло Комисията е на мнение, че планът на Чехия от юни 2026 г. изпълнява изискванията на Регламент (ЕС) 2024/1263.

ОБЩО ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА СЪВЕТА ОТНОСНО ПРЕРАБОТЕНИЯ ПЛАН НА ЧЕХИЯ И ОТНОСНО ГЪВКАВОСТТА, ПРЕДОСТАВЕНА ОТ НАЦИОНАЛНАТА КЛАУЗА ЗА ДЕРОГАЦИЯ

(33) Съветът приветства средносрочния фискално-структурен план на Чехия и счита, че цялостното му изпълнение би допринесло за гарантирането на стабилни публични финанси и за подпомагането на устойчивостта на публичния дълг, както и на устойчивия и приобщаващ растеж.

(34) Съветът взема под внимание извършената от Комисията оценка на плана. Въпреки това Съветът отправя отново искането си към Комисията да представя своята оценка на плановете в отделен документ от препоръките на Комисията за препоръки на Съвета.

(35) Съветът взема под внимание оценката на Комисията на плана за нетните разходи и основните макроикономически допускания в плана, както и въздействието на плана за нетните разходи върху бюджетния дефицит и държавния дълг. Съветът взема под внимание оценката на Комисията, че макроикономическите и фискалните допускания, макар в някои случаи да се различават от допусканията на Комисията, като цяло са надлежно обосновани и подкрепени със солидни икономически доводи. Съветът приветства факта, че съответните заинтересовани страни са били ангажирани на национално равнище преди представянето на плана и че планът е бил представен на националния парламент.

(36) Съветът очаква Чехия да бъде готова да коригира фискалната си стратегия при необходимост, за да гарантира изпълнението на плана си за нетните разходи. Съветът изразява решимост да следи отблизо икономическата и фискалната динамика, включително динамиката, залегнала в основата на включения в плана сценарий.

(37) Съветът взема под внимание представеното от Комисията описание на потребностите и намеренията по отношение на реформите и инвестициите в отговор на основните трудности, установени в контекста на европейския семестър, и изтъква, че е важно да се гарантира осъществяването на тези реформи и инвестиции. Въз основа на докладите, които ще бъдат представени от Комисията, Съветът ще направи оценка на тези реформи и инвестиции и ще наблюдава тяхното изпълнение в рамките на европейския семестър.

(38) Съветът очаква представянето от Чехия на годишните доклади за напредъка, които следва да съдържат по-специално информация за напредъка в изпълнението на плана за нетните разходи, заложен от Съвета, и осъществяването на по-общите реформи и инвестиции в контекста на европейския семестър.

(39) Настоящата препоръка заменя препоръката от 21 януари 2025 г. по отношение на годините 2027 и 2028. Максималните темпове на растеж на нетните разходи за 2026 г. в годишно и кумулативно изражение, посочени в приложение I към препоръката, продължават да бъдат актуални за оценката на съответствието до 2026 г. включително. Комисията ще оцени съответствието за 2026 г. в контекста на своя пакет за наблюдение от есента на 2026 г. и въз основа на данни за бюджетните резултати през пролетта на 2027 г.

(40) В съответствие с член 17 от Регламент (ЕС) 2024/1263 Съветът следва да препоръча на Чехия максималните темпове на растеж на нетните разходи, за които е поет ангажимент в плана от юни 2026 г.

(41) По отношение на препоръката на Съвета от 8 юли 2025 г., настоящата препоръка уточнява размера на гъвкавостта, разрешена съгласно националната клауза за дерогация за увеличението на разходите за отбрана ([14]), приложима през 2027 и 2028 г. За тази цел общата максимална гъвкавост, налична през 2027 и 2028 г., следва да бъде ограничена до гъвкавостта, която не е била използвана по отношение на заменената препоръка от 21 януари 2025 г.

([14]) Разходи за отбрана на сектор „Държавно управление“ съгласно международната Класификация на функциите на държавното управление (КОФОГ).

(42) По правило, когато дадена държава членка вече се е възползвала от гъвкавостта, предоставена по силата на националната клауза за дерогация по отношение на разходите за отбрана, през оставащите години, обхванати от националната клауза за дерогация, право на такава гъвкавост има само онази част от увеличението на разходите за отбрана като процент от БВП спрямо референтната година, която надхвърля вече използваната гъвкавост. Освен това в такива случаи наличната максимална гъвкавост от 1,5 % от БВП следва да бъде намалена с размера на вече използваната гъвкавост. В случая с Чехия съответната година за измерване на използваната гъвкавост е 2026 г., т.е. последната година, за която се прилага препоръката от 21 януари 2025 г. Според Комисията, преди да се вземе предвид гъвкавостта, предоставена по националната клауза за дерогация, през 2026 г. нетните разходи са се отклонили с 0,1 % от БВП в кумулативно изражение от плана за максималните нетни разходи, препоръчан от Съвета на 21 януари 2025 г. (вж. съображение 6). Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. се предвижда национално финансираните разходи за отбрана в Чехия да се увеличат с 0,3 процентни пункта от БВП между 2021 и 2026 г. Въз основа на тези прогнози се очаква предвиденото отклонение за 2026 г. да бъде в рамките на гъвкавостта на националната клауза за дерогация. Това съответства на предвидено използване на гъвкавостта от 0,1 % от БВП през 2026 г. Действително използваната гъвкавост през 2026 г., която е от значение за тази препоръка, обаче може да бъде определена едва когато са налични данните за бюджетните резултати през пролетта на 2027 г. Комисията ще изчисли и съобщи наличната максимална гъвкавост въз основа на данните за бюджетните резултати през пролетта на 2027 г.

ПРЕПОРЪЧВА:

1. Чехия да гарантира, че растежът на нетните разходи не надвишава максималните стойности, установени в приложението към настоящата препоръка.

2. До 2028 г. на Чехия се разрешава да се отклони от максималните темпове на растеж на нетните разходи, определени в точка 1 от настоящата препоръка, доколкото нетните разходи над тези максимални темпове на растеж не надхвърлят по-ниската от следните две стойности:

   а) а) разликата между увеличението на разходите за отбрана като процент от БВП от 2021 г. насам и гъвкавостта, използвана до 2026 г. съгласно препоръките от 21 януари 2025 г. и 8 юли 2025 г.; и

   б) разликата между 1,5 % от БВП и гъвкавостта, използвана до 2026 г. съгласно препоръките от 21 януари 2025 г. и 8 юли 2025 г.

   Гъвкавостта, използвана до 2026 г., ще бъде изчислена и съобщена от Комисията през пролетта на 2027 г. въз основа на данните за бюджетните резултати за 2026 г.

3. През годините след 2028 г. Чехия все пак може да се отклони и да надвиши максималните темпове на растеж на нетните разходи, определени с препоръка на Съвета в съответствие с член 17, 19 или 20 от Регламент (ЕС) 2024/1263, доколкото нетните разходи, надвишаващи тези максимални темпове на растеж, са свързани с доставки на военно оборудване, договорени преди края на 2028 г., и остават в рамките на общия лимит, посочен в точка 2.

4. В съответствие с член 22, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2024/1263 отклоненията от максималните темпове на растеж на нетните разходи, заложени от Съвета, които се допускат с настоящата препоръка, няма да се вписват като дебити в контролния общ баланс на Чехия.

5. За да се гарантира правилното вписване на допълнителните разходи, Чехия следва да включи действителните и планираните данни за общите разходи за отбрана (раздел 02 на КОФОГ), включително инвестициите в отбраната (раздел 02 P.51 на КОФОГ) и всички разходи, които ще бъдат финансирани със заеми по инструмента „Мерки за сигурността на Европа“ (SAFE), които не са обхванати от раздел 02 на КОФОГ:

   а) за годините T-4, T-3, T-2 и T-1 (като годината T е текущата година) в доклада до Комисията (Евростат) в съответствие с Регламент (ЕО) № 479/2009 на Съвета ([15]);

   б) за годините от 2021 до година T (текущата година), в националните средносрочни фискално-структурни планове и в годишните доклади за напредъка в съответствие с член 11, параграф 1, член 15 и член 21, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/1263.

Адресат на настоящата препоръка е Чехия.

Съставено в Люксембург на 9 октомври 2026 година.

За Съвета

Председател

S. HARRIS

([15]) Регламент (ЕО) № 479/2009 на Съвета от 25 май 2009 г. за прилагане на Протокола за процедурата при прекомерен дефицит, приложен към Договора за създаване на Европейската общност (ОВ L 145, 10.6.2009 г., стр. 1 – 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/479/2014-09-01).

ПРИЛОЖЕНИЕ

Максимални темпове на растеж на нетните разходи (годишен и кумулативен темп на растеж в номинално изражение)

Чехия

Години		2027 г.	2028 г.	2029 г.	2030 г.
Темпове на растеж (%)	Годишен	5,4	2,7	2,4	2,2
	Кумулативен (*)	12,1	15,2	17,9	20,5

(*) Кумулативните темпове на растеж се изчисляват въз основа на базовата година 2025. Кумулативните темпове на растеж се използват при годишния мониторинг на последващото съответствие в контролния общ баланс. Забележка: За 2026 г. максималните годишни и кумулативни темпове на растеж на нетните разходи, определени с препоръката на Съвета от 21 януари 2025 г., продължават да бъдат актуални и ще подлежат на оценки на съответствието от страна на Комисията въз основа на данните за бюджетните резултати.